

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на образованието и науката

З А П О В Е Д

№ РД 09 – 10.8.4 ... . 30.08.2013 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общеобразователния минимум по класове, етапи и степени на образование и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет **теория и методика на физическото възпитание** - теория за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор”, специалност код 8131001 „Спорт”, професия код 813090 „Помощник-инструктор по фитнес”, специалност код 8130901 „Фитнес” и за професия код 813080 “Организатор на спортни прояви и първенства”, специалност код 8130801 „Организация на спортни прояви и първенства” от професионално направление код 813 „Спорт” съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2013/2014 година.

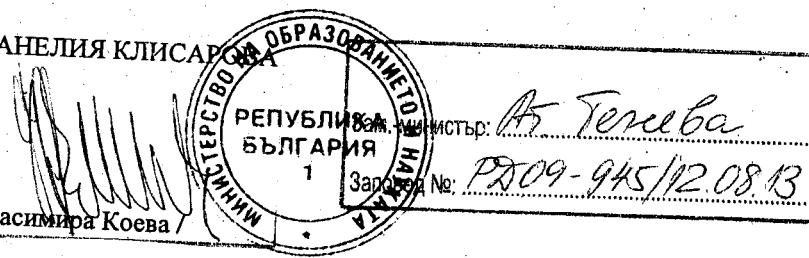
Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Атанаска Тенева - заместник-министър.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА :

Върно, /п/ ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРСКА

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
КАНЦЕЛАРИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНО
ОБСЛУЖВАНЕ :

/ Красимира Коева

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

ПО

ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ

ТЕОРИЯ

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД09-1084/30.08.2013

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 813 „СПОРТ”

ПРОФЕСИИ:	813100 „ПОМОЩНИК-ТРЕНЬОР”
	813090 „ПОМОЩНИК-ИНСТРУКТОР ПО ФИТНЕС”
	813080 „ОРГАНИЗАТОР НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА”

СПЕЦИАЛНОСТИ:	8131001 „СПОРТ”
	8130901 „ФИТНЕС”
	8130801 „ОРГАНИЗАЦИЯ НА СПОРТНИ ПРОЯВИ И ПЪРВЕНСТВА”

**София
2013 година**

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма по **теория и методика на физическото възпитание - теория** е предназначена за обучението на учениците за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор”, професия код 813090 „Помощник-инструктор по фитнес” и по професия код 813080 „Организатор на спортни прояви и първенства” от професионално направление код 813 „Спорт” от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Учебната програма по **теория и методика на физическото възпитание** запознава учениците със закономерностите на физическото възпитание, разглеждано като процес, насочен към многостраничното и разностраничното физическо усъвършенстване на личността. Акцентите са поставени върху методологичните основи на теорията на физическото възпитание и частни въпроси за неговите средства, за същността и спецификата на процеса на обучение, за двигателните (физическите) качества на човека, за формиране на хармонично телосложение, за подобряване на биосоциалния статус и за профилактика на заболяванията. Въз основа на общетеоретическите постановки са разработени методическите закономерности и спецификата на тяхното приложение в образователно-възпитателния процес по физическо възпитание и спорт в образователната система.

Учебната програма е интегрална, взаимосвързана в две относително самостоятелни части:

- Теория на физическото възпитание, която разглежда научните знания за закономерностите и особеностите на физическото възпитание, разглеждано като процес на комплексно усъвършенстване на структурата на човешкото тяло, функционалните възможности на човешкия организъм и психомоторните му способности чрез активни двигателни действия.
- Методика на физическото възпитание, която по своята същност обхваща съвкупността от специфичните пътища, начини и средства, по които се достига до решаване на конкретни двигателни задачи в обучението по физическо възпитание и спорт, на базата на научното изследване на процесите на обучение, анализирането им и тяхното усъвършенстване.

Целта на обучението е получаване на теоретични и практикоприложни знания и умения за прилагане на основните закономерности и принципи на физическото възпитание.

Учебното съдържание в учебната програма е разделено на примерни теми. Учебните часове за нови знания са примерни. Учебните часове се разпределят по теми от учителя в началото на всяка учебна година.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебния предмет теория и методика на спортната тренировка и с другите учебни предмети от отрасловата и специфичната подготовка за професията.

Обучението по учебния предмет се организира чрез активно включване на ученика чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание, чрез анализиране на данни.

Обучението се провежда като теоретични уроци за нови знания и занимания с практическа насоченост.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общ брой часове за учебния предмет

XI клас	I учебен срок: 18 учебни седмици x 1 учебен час	= 18 учебни часа
	II учебен срок: 18 учебни седмици x 2 учебни часа	= 36 учебни часа
Общо учебни часове		= 54 учебни часа

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА – ЧАСТ ПЪРВА

- 1. тема** Методологични основи на теорията на физическото възпитание – възникване и развитие на физическата култура и формирането ѝ като специфична система в съвременното общество. Системообразуващи фактори и функции на системата физическа култура - 4 учебни часа.
- 2. тема** Теорията на физическото възпитание като система от научни знания за физическото развитие и усъвършенстване на човека - предмет и основни понятия на теорията на физическото възпитание - 4 учебни часа.
- 3. тема** Методологични основи на теорията на физическото възпитание - методи на изследване в теорията на физическото възпитание - 4 учебни часа.
- 4. тема** Онтогенетично развитие на моториката на човека. Педагогически аспекти на системата за управление на движенията на човека.

- Сравнителен анализ на моторните възможности на човека във възрастов аспект - 2 учебни часа.**
- 5. тема** Средства на физическото възпитание. Обща характеристика и класификация - 2 учебни часа.
- 6. тема** Характеристика на допълнителните средства на физическото възпитание. Механизъм на въздействие и методика на закаляване - 4 учебни часа.
- 7. тема** Съдържание, форма и техника на физическите упражнения - 2 учебни часа.
- 8. тема** Кинематични и динамични характеристики на движението - 2 учебни часа.
- 9. тема** Видове двигателни дейности на физическото възпитание - класификация, същност и основни характеристики. Съвременни (нови) видове двигателни дейности - 4 учебни часа.
- 10. тема** Процесът на обучение по физическо възпитание - 2 учебни часа.
- 11. тема** Специфика на процеса на обучение по физическо възпитание на деца и ученици със СОП - 2 учебни часа.
- 12. тема** Двигателни качества. Възрастово развитие и особености на двигателните способности. Обща характеристика. Взаимозависимости между двигателните качества и между тях и двигателните навици. Морбофункционална и биодинамична същност на взаимовръзката - 2 учебни часа.
- 13. тема** Взаимозависимости между двигателните качества и между тях и двигателните навици. Морбофункционална и биодинамична същност на взаимовръзката - 2 учебни часа.
- 14. тема** Характеристика на двигателното качество бързина. Средства и методи за развиване на бързината - 4 учебни часа.
- 15. тема** Характеристика на двигателното качество сила. Средства и методи за развиване на силата. Особености на методиката за развиване на силата при учениците - 4 учебни часа.
- 16. тема** Характеристика на двигателното качество издръжливост. Средства и методи за развиване на издръжливостта. Особености на методиката за развиване на издръжливостта при учениците - 4 учебни часа.

- 17. тема** Характеристика на двигателните качества гъвкавост и ловкост.
Средства и методи за тяхното развиване - 2 учебни часа.
- 18. тема** Физическа подготовка на учениците през отделните възрастови периоди и форми на обучение по физическо възпитание - 2 учебни часа.
- 19. тема** Дидактически принципи и прилагането им в процеса на обучението по физическо възпитание - 2 учебни часа.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

След завършване на обучението учениците трябва да

знаят:

- методологическите основи на теорията на физическото възпитание (нейния теоретичен базис – предмет и обект, основен понятиен апарат и методи на изследване - педагогическа диагностика).
- същността и общите закономерности на физическото възпитание като сложен целенасочен спортно-педагогически процес.
- основните социални функции на нашата система за физическо възпитание и нейните: цел, задачи, средства, методи и форми.
- теоретичните и функционалните взаимозависимости на ТФВ с други области на знанието от сферата на спорта.

могат:

- да планират, организират и провеждат отделни компоненти на учебно-възпитателната и тренировъчната дейност с различни възрастови групи;
- да работят за развитие и поддържане на двигателните качества, физическата кондиция и психическата устойчивост на спортсмените.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ – РАБОТНА ГРУПА

1. Проф. д-р Петър Банков, хоноруван преподавател, Катедра "Мениджмънт на спорта" в НСА "Васил Левски"
2. Проф. д.п.н. Малчо Малчев, хоноруван преподавател в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”
3. Доц. д-р Юлиян Карабиберов, преподавател, Катедра „Лека атлетика” в НСА "Васил Левски"
4. Доц. д-р Мария Пенdeva, преподавател в НСА „Васил Левски”

5. Мария Дочкова, учител в 166 СУ „В. Левски” - гр. София
6. Георги Стоичков, учител и пом. директор по спортна подготовка в 166 СУ „В. Левски” - гр. София
7. Светла Георгиева, държавен експерт в дирекция „Ученически и студентски спорт”, Министерство на младежта и спорта
8. Любка Алипиева, главен експерт в дирекция „Образователни програми и образователно съдържание”, Министерство на образованието и науката

VI. ЛИТЕРАТУРА

Теория и методика на физическото възпитание, под ред. на Крум Рачев, НСА-ПРЕС. С., 2004.

Учебници и ръководства по теория и методика на физическото възпитание на университетите, които подготвят учители по физическо възпитание и спорт (ЮЗУ, СУ, ВТУ, ШУ, ПУ).

Николова, Е., Маринов, Б. Двигателна активност, училище, семейство. С., "БОЛИД-ИНС" ЕООД 2002.

Рачев, Кр. Оптимизиране подготовката на младите спортисти. С., МИФ.

Матеева, Н. Теория на физическата култура (лекционен курс). ЕЦНПКФКС. С., 1983.

Матеева, Н., Дражева, Ц., Маринов, Б. Ръководство по теория и методика на физическото възпитание. МИФ, С., 1979.

Учебни програми по физическо възпитание за I - IV клас; за V - VIII клас; за IX - XII клас.

Интернет ресурси по отделните тематични единици.